

HYVÄKSYTY N:o 2.

Pat. N:o 4062 tammik. 11. p:nä 1934 16514 9

Thor Gustaf Thörnblad, johtaja, Tukholma, Ruotsi.

Arvonosoitinlaite arvopapereita varten.

Yllämainitun keksinnön käytännöllinen soveltaminen perustuu siihen seikkaan, että arvopapereita, jotka painetaan numerojärjestyksessä määrätyn sarjan puitteissa, esim. osakkeita, ja joille on annettu määrätty nimellisarvo, usein annetaan arvoltaan erilaisten papereitten muodossa. Esim. nimellisarvoltaan 100 kruunun suuruiset osakkeet annetaan niin ollen ja varsinkin, kun osakepääoma on suuri, arvoltaan 100, 200, 500, 1000 kruunun suuruisina tai vieläkin suurempina, vastaten 1,2, 5,10 tai vieläkin useampaa osaketta samaa osakekirjaa kohti. Eri suuruisien osakekirja-arvojen erottamiseksi toisistaan on tähän asti ollut tapana esittää osakekirjan arvo etusijassa osakekirjan ensimmäisellä sivulla silmiinpistävän suurilla numeroilla, jotka enimmäkseen ovat osakekirjan muun tekstin alla, ja jotta saataisiin vieläkin silmiinpistävämpi tunnusmerkki, joka erottaa eri arvot toisistaan, on tavallista painaa arvonumero eri väreillä ja niin, että kaikissa samanarvoisissa osakekirjoissa arvonumerot painetaan samalla värillä, jota vastoin erilaisten osakekirja-arvojen värit keskenään ovat eri väriset. Tämä menetelmä samaan sarjaan kuuluvien arvopapereiden erilaisten arvojen erottamiseksi varmasti toisistaan on muodostunut traditioksi tytopograafialla kaikissa sivistysmaissa ja tradition voimalla joka varsinkin tytopograafiamatissa kaikkine sen vanhentuneine nimityksineen eri tyylliläätöjien varten on erikoisen suuri, on pysytty kiinni ylläselitettyssä arvonmerkitäytävassa.

Kuitenkin näyttää olevan selvää, että ei tähän asti tavallinen ja yllä esimerkkinä mainittu menetelmä eri arvokirja-arvojen erottamiseksi toisistaan ole mainittavammassa määrässä tarkoituksenmukainen. Puutteellisuus johtuu siitä, että ei voida helposti erottaa toisistaan

HYVÄKSYTY N:o 2.

16514

10

- 2 -

arvopapereiden eri arvoja niiden ollessa pinkoissa, kuten useimmiten on laita.

Erikoisestikin sellaisille henkilöille tai liikkeille, kuten osakkeita leimaavalle virastolle, pankkeille, osakevälittäjille, suurosakkeenomistajille ja yhtä suuressa määrässä yhtiöitten tilintarkastajille, joiden kaikkien toimintansa vuoksi on laskettava tai tarkistettava suuria määriä pinkoissa olevia eri arvoisia samaan sarjaan kuuluvia arvopapereita, tuottaisi suurta helpotusta ja ajansäästöä voida tarkoituksenmukaisen, itse arvopaperin selkään sijoitetun osoittajalaitteen avulla papereiden ollessa pinkassa heti pinkan selkää katsomalla todeta, ovatko kaikki samanarvoiset paperit omassa ryhmässään, vai onko erehdyksestä tai jostain muusta syystä joku määrätyn arvoisen paperi pistetty väärään arvoryhmään.

Käsen tarkoitettuna selkösosoitinlaite oletetaan olevan samanlaisen kaikkia samanarvoisia arvopapereita varten, mutta tunnusomaisesti erilainen verrattuna samaan sarjaan kuuluvien, arvoltaan toisenlaisten arvopapereiden selkösosoittimeen.

Tällainen arvonosoittajalaitte on selvästäkin suureksi hyödyksi ei vain, kuten yllä on mainittu, pinkoissa olevien eri arvoisten arvopapereiden laskemisessa ja tarkastamisessa, vaan myös tällaisten arvopapereiden järjestämisessä pinkoiksi.

Yllämainittuun liittyen tämä keksintö tarkoittaa nyt laitetta sarjoissa annettujen ja arvoltaan erilaisten arvopapereiden, kuten osakkeiden, obligatioiden j.n.e. tehokkaampaa tarkistusta ja helpompaa järjestämistä varten. Keksinnölle on tunnusomaista, että kaikki samanarvoiset paperit sarjassa ovat varustetut niiden selässä olevalla kyseiselle arvolle tunnusomaisella osoitinlaitteella, joka liimaamalla, painamalla tai muulla sopivalla tavalla on kiinteästi yhdistetty arvopaperiin, minkä ohella kyseinen osoitinlaite on senlaatuinen, että sen jollekin määrättylle arvolle tunnusomaisen suoritusmuoto on selvästi erilainen verrattuna sen toisia arvoja varten tunnusomaiselle suoritusmuodolle samassa sarjassa.

Sen johdosta, että tämän keksinnön mukaiset arvonosoittimet ovat kiinteästi yhdistetyt asianomaisiin arvopapereihinsa, eroaa keksintö oleellisissa suhteissa n.k. "ratsastajista", joita esiintyy korttijärjestelmissä ja jotka ovat irroitettavasti yhdistetyt kortteihin. Tällaiset ratsastajat eivät selvästäkin ensinkään sovellu nyt kysymyk-

HYVÄKSYTY N:o 2.

16514

11

- 3 -

sessä olevan keksinnön tarkoitukseen, koska ratsastaja helposti voisi pudota pois. Halutun tarkistuksen kannalta katsoen tällainen laite, jossa käytetään arvopaperiin kiinnitettävää irrallista ratsastajaa, olisi selvästäkin ilman minkäänlaista käytännöllistä merkitystä.

Vastakohtena irroitettaville ratsastajille, joita yhdellä kerralla voidaan käyttää yhtä, toisella toista osoitustarkoitusta varten, käsittää nyt kysymyksessä oleva keksintö sen ammattipiireille tähän asti tietävästi uuden seikan, että arvopaperiin kiinteästi yhdistetty selkösositinlaite esittää arvopaperin arvon ja kertakaikkiaan yhdistetään tällöin saamassaan muodossa kiinteästi asiaankuuluvaan arvopaperiin sama tämän tuotteen tehdasvalmistuksessa.

Selvää on, että keksintöä voidaan hyväksikäyttää ei vain samaan sarjaan kuuluvien eri arvojen erottamiseksi toisistaan, vaan myös samaa liikeyritystä varten annettavien eri arvopaperisarjojen samanlaista toisistaan erottamista varten.

Keksintö selitetään lähemmin viittaamalla oikeeseen piirustukseen, joka näyttää osoitinlaitteitten erilaisia suoritusmuotoja.

Kuvio 1 näyttää paperiarkin 1, josta osakekirja tai joku muu arvopaperi valmistetaan kääntämällä arkin kaksikerroin viivaa 2 pitkin. Osoitinlaitteen muodostaa tässä tapauksessa arkin keskusta selkäviivan 2 yli painettu kenttä tai nauha 3, jonka väri on arvopaperin arvolle tunnusomainen, ja joka ulottuu pitkin koko selkää ja on niin leveä, että se peittää ei vain tulevan selän, vaan myös sitä lähinnä olevan arvopaperin sivujen osat. Kenttä voi tietenkin olla lyhyempi kuin selän korkeus. Se on mieluummin yksivärinen ja kuvioton, mutta erilaisia eri arvoja varten tunnusomaisilla kuvioilla varustettuja kenttiä voidaan myös käyttää. Osoitinlaite voidaan myös valmistaa liimaamalla keskelle selkäviivaa halutun värinen nauha tai kaista.

Sen jälkeen kun osoitinlaite on sovitettu paikalleen mainitulla tavalla, taivutetaan arkin viivaa 2 pitkin, niin että osoitin tulee ulkopuolelle, minkä jälkeen arvopaperi on valmis käytettäväksi.

Kuvion 1 mukaan käytetyssä laitteessa käytetään eri arvojen tunnusmerkkeinä erilaisia värejä. Edullisesti voidaan kuitenkin myös käyttää osoitinlaitteita, jotka ovat samanvärisiä kaikkia samaan sarjaan kuuluvia arvopapereita varten, mutta jotka arvoihin nähden eroavat toisistaan lukumäärän tai selän yli sovitettujen kenttien suoritusmuotoon. Kuviot 2,3 ja 4 havainnollistavat tällaisen osoitinlaitteen. Arvonosoittajina

HYVÄKSYTY N:o 2.

16514

12

- 4 -

on tässä joukko selkäviivan yli painettuja kenttiä tai nauhoja 4,5,6,7,8,9, jotka ovat selkää korkeutta kapeammat, ollen eri arvoille tunnusomaista selkään sovitettujen kenttien lukumäärä, jotka kentät saman sarjan eri arvoja varten mieluummin ovat samanväriset. Kuviot 2,3 ja 4 näyttävät kolmea eri arvoista arvopaperia, jotka eri arvoja vastaten ovat varustetut ensimmäinen yhdellä kentällä 4, toinen kahdella kentällä 5,6 ja kolmas kolmella kentällä 7,8 ja 9.

Saman värisiä arvonosoittimia käytettäessä voidaan eri arvot myös erottaa toisistaan siten, että arvonosoitinkentät tehdään korkeus- ulottuvaisuuteensa nähden erilaisiksi, jolloin kaikki kentät sopivimmin alkavat asianpaperin ala- tai yläreunasta ja ulottuvat eri pituuksille selkää pitkin.

Eri osakesarjojen erottamiseksi toisistaan voidaan käyttää samanlaatuista osoitinlaitteita, kuin yllä on selitetty. Jos eri sarjat sisältävät eri arvoista osakkeita, voidaan kuitenkin käyttää erittäin havaittavasti sarjat erottaa toisistaan käyttämällä eri merkintöjä ja eri yhdistelmiä. Kuvioissa 2,3 ja 4 käytettyä osoitinlaitetta käytettäessä voidaan niin ollen erottaa kysymyksessä olevat eri sarjat sovitettamalla arvoa osoittavien kenttien väliin eri sarjoja varten tunnusomaiset eri väriset tai eri tavoin kuvioitiedut osoitinkentät. Jos kuvioissa 2,3 ja 4 näytettyjen arvopapereiden oletetaan kuuluvan samaan sarjaan, voivat esim. kuviossa 2 olevan kentän 3 molemmin puolin olevat kentät 10,11, kuviossa 3 olevien kenttien 5,6 välinen kenttä 12 ja kuviossa 4 olevien kenttien 7,8,9 välissä olevat kentät 13,14, olla painetut samalla kyseistä sarjaa varten tunnusomaisella värillä. Tällaisia sarjamerkintöjä voidaan tietenkin myös käyttää kuvioon 1 viittaamalla selitetyn arvonosoitinlaitteen suhteeseen.

HYVÄKSYTY N:o 2.

16514

13

- 5 -

Patenttivaatimukset.

1. Arvonosoitinlaite arvopapereita, kuten osakekirjoja, obligatiokirjoja tai muita kaupallisia varten, tunnettu siitä, että kaikkien määrättyyn sarjaan kuuluvien arvopapereiden taivutetut selät ovat varustetut paperiin kiinteästi sovitetuilla, arvopapereihin painetuilla tai kiinnitetyillä, selkää pitkin kulkevilla, selän ja sitä lähinnä olevat sivuosat peittävien eri arvoja varten väriltään tai kuvioihinsa nähden tunnusomaisten kenttien tai nauhojien muodostamilla osoitinlaitteilla.

2. Patenttivaatimuksen 1 mukainen laite, tunnettu siitä, että osoitinlaitteet ovat selän ja sitä lähinnä olevien sivujen osien yli painettujen poikittaisten kenttien muodostamat, joiden korkeus on pienempi kuin selän korkeus ja joiden väri, lukumäärä tai korkeus ovat eri arvoja varten tunnusomaiset.

3. Patenttivaatimusten 1 tai 2 mukainen laite, tunnettu siitä, että arvopaperit ovat varustetut paitsi mainittuun tavalla arvonosoitinlaitteilla myös samoin sovitetuilla, arvonosoittimista eroitettaville sarjaosoinlaitteilla eri arvopaperisarjojen erottamiseksi toisistaan.

4. Menettelytapa arvopapereiden valmistamiseksi, jotka ovat varustetut edellisten patenttivaatimusten mukaisilla osoitinlaitteilla, tunnettu siitä, että osoitinkenttä painetaan taivuttamattomalle paperiarkille, josta arvopaperi valmistetaan, minkä jälkeen arkin käännetään kaksinkerroin, niin että osoitinkenttä peittää sekä itse selän, että sitä lähinnä olevat arvopaperin sivujen osat.

HYVÄKSYTY N:o 2.

16514

13

Fig. 1.



Fig. 2.

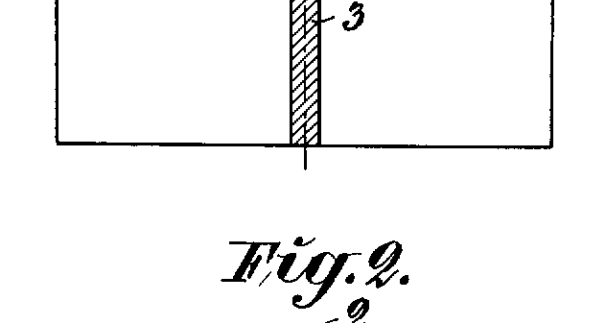


Fig. 3.

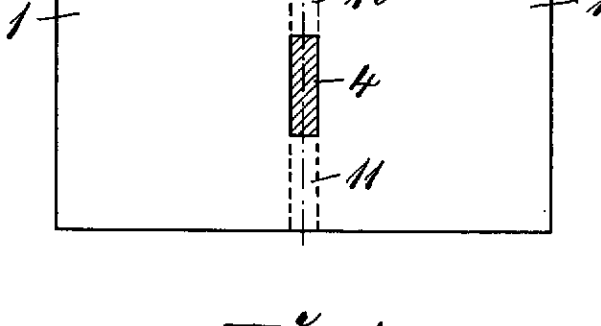
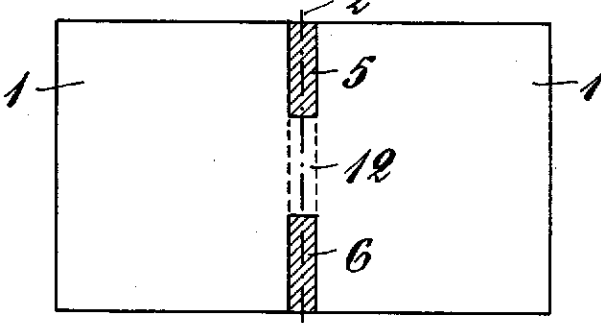


Fig. 4.



Thor G. Thörnblad.